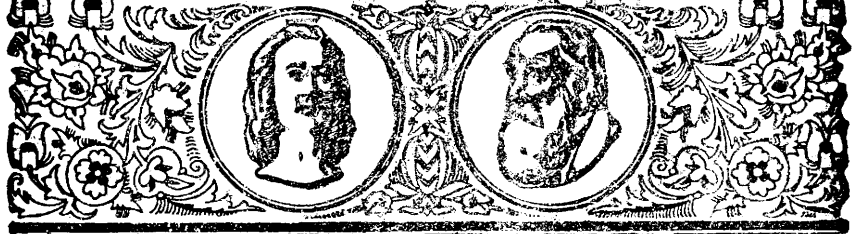


UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET



Alapította : DR. BOROS GYÖRGY.

KARÁCSONYI IMA.

Minden időknek s sziveinkben a napfelkeltének Istene, áldjuk nevedet a régi történetért, amely dicsőségével mindenkor megérintette az emberek szívét s számunkra is történetté lett. Dicsőítünk Téged az örömhírért, melyet csodálatos gyermeked hozott nekünk.

A csecsemőre gondolunk, a kicsinyre és ártatlanra, amint a jászolbölcső szénáján türelmes állatok között fekszik, az állatok csendes lélegzése altatódala. Imádkozunk Hozzád, tégy olyanokká, akik a ránk bízott életet megbecsüljük, gondatlanságból, rossz indulatból vagy hiúságból oktalán állatot, még csak egy madárkát is meg nem sértünk; ellenben minden ártatlanság iránt legyünk érző szívűek s tudjunk örvendeni hűséges teremtményeid barátságának.

A Várakozás Éjszakájára emlékezünk, a zajra, a lőtásfutásra, mikor Mária az édes anya az utasok gyors lépéseinek dobogására s a vendéglő durva lármájára figyel. Imádkozunk minden születendő csecsemő anyjáért, minden kis csecsemő iránt az emberek gyöngédségéért s vállaljuk elítélését mindazoknak, akik a rohanó tömegélet vak törtetésében kicsinyek pusztulását okozzák.

A bölcsek emlékét idézzük fel, kik követve a csillagot, ajándékot hoznak a csecsemőnek. Imádkozunk azért, hogy az ég és föld titkainak megfejtésével nyert erőt és tudást e világnak ne kárára, hanem hasznára értékesítsék az emberek, hogy ne pusztítsák, hanem oltalmazzák az életet. Imádkozunk, hogy a jövődő gyermekei kerüljék el a háboru átkait s az emberek fiai a Világosság Városában találkozzanak egymással.

Életrekelnek elménkben a pásztorok, akik napi kötelességeink elvégzése után, künn tanyázva a mezőn, hallották a

világ örömuzenetét. Imádkozunk, minden küzdő munkás emberért, akiknek fáradt karokat és lábakat s a munka hosszú óráit jelenti a karácsony boldog időszaka. A szeretet igénytelen jelei keressék fel és vigasztalják meg őket. Imádkozunk azokért, akik nyomorban vannak, mert senki sem hívta munkába. Legyen az emberi segítség menedékük s keljen uj remény az egész világon.

Gondolunk azokra, akik a messziségben halkan zengeni hallották a szent éjszaka énekét. Imádkozunk azokért, akik kedves otthonuktól távol idegenben töltik a karácsonyt. Akikre elmúlt boldog évek leplét borítja az éjszaka mennyei dallama. Ha van is szívükben egy-egy bánatos szöglet, akkor is gyujtsák fel benne a türelem, szivesség és hálás emlékezet gyertyáit. Hogy elszigeteltségünk adja tudtul s szétszagotott társadalmunk mutassa meg, hogy miként köt össze a szeretet.

Istene minden időknél s a mindeneket átható világosságának, áldjuk szent nevedet; s az égi seregek sokaságával s a törpe földiek nagyságával dicsőítünk Téged, mondván: „Dicsőség a magasságban Istennek s e földön a jóakaratu embereknek békesség.

A Ch. Registerből: Kiss S.

Karácsonyi emlék.

Ha soha egyébkor
Eszembe se jutna:
Karácsony estéjén
Hazaszállnék mindig
A mi kis falunkba!

Ha soha egyébkor
Rá sem emlékezném:
Karácsony estéjén
A mi kis házunkat
Mindig földkeresném!

Ha máskor eszembe
Sohsem is jutnának:
Karácsony estéjén
Örökké áldanám,
Az édesapámat,
Az édesanyámat! Szaboleska Mihály.

Isten dicsősége.

**Dicsőség a magasban Istenünknek.
Dicsérje a föld és a nagy ég,
Ki egy szavával hiva létre mindent
S pillanatától függ ismét a vég.
Ő az erő, tudás, gyönyör egésze,
Részünk csak az árny, melyet ránk vetett.
Imádjuk őt a végtelen kegyért, hogy
Fényében ily osztályrészt engedett.
Megtettesült az örökös nagy eszme,
Im a teremés béfejezve már,
S az Úr mindentől, mit lehelni enged,
Méltó adót szent számolgára vár.**

Madách: Az ember tragédiájából.

Karácsonyi himnusz.

Dicsőség a magasságos mennyben Istennek, e földön békeség és az emberekhez jóakarát.
Luk. 2, 14.

A karácsonyi szent ünnepek lelkünket bensőséges, mély érzésekkel töltik be. Valami áldott kiegyenlítődség gondolata foglalja el a lelkünket. A sok szorgos munka után eljött a pihenésnek, elmélkedésnek és magábaszállásnak az időszaka. A gazdaembert a bekövetkezett téli időszak hazaszoritotta a mezőről s a megfogyatkozott munkája közben inkább marad ideje arra is, hogy a lélek magasabb kérdéseivel állandóbban, kitaróbban és behatóbban foglalkozzék. A lélek megszólal. Számon kéri önmagától, hogy mit cselekedett. Fel tudott-e emelkedni a muló rögtől a magasba, az ég felé, mint a pacsirta, amely oly csodálatos, oly elragadó bájjal dalolta Isten dicsőségét, amikor a szántóvető ember jámborul kérődző teheneivel huzta a barázdát? Vajjon tudott igaz szívvel hálát adni az Istennek, midőn a kert és mező dusan ontotta áldását? Megtudott-e nyugodni Isten bölcs akaratán, mikor reményeiben, számításában csalódott? Oh, a karácsonyi szent ünnep nemcsak a határtalan örömnök, hanem a számonkérésnek is alkalma. Volt-e szeretet, odaadás tebenned a szent ügyek, a templom és iskola ügyei, községed, hittestvéreid érdekei iránt. Elfeledded-e, hogy nem az megy be az Isten országába, aki mondja: Uram, uram, hanem aki cselekszi az én mennyei atyámnak akaratát. Isten dicsőségét csak jó tettel tudjuk kifejezni, olyan jó tettel, amely a szívnek tiszta és igaz érzületéből fakad. A karácsony pedig csak akkor lesz igazi öröm, ha tiszta szívvel, egész lélekkel Istenhez fordulsz, s az embertársaidnak igaz érdekei, vallásodnak, a te népednek minden érdekei sziveden nyugszanak. Ez a hódolat megadja lelked számára a benső békét. Aztán békében leszel embertestvéreiddel s a te jóakarated fölébreszti a mások jóakarátát is; a jóakaratu békesség forrása leszen minden szépnek, nemesnek és nagynak. A békességes szeretet áldott napja uralkodjék fölöttünk. Űzze el mi közülünk a viszálynak és félreértésnek minden jelenségét, még csak az árnyékát is. És zengjen a földön, az égen, a szívben a magasztos himnusz: „Dicsőség a magasságos mennyben Istennek, a földön békesség és az emberekhez jóakarát”.
B. P.

Dr. Hirschler József prelátnak, kanonok halála. A római katolikus egyháznak nagy gyászja van. November hó 16-án meghalt Dr. Hirschler József, az egyház egyik legnagyobb papja. Az elhunyt főpap nagyműveltségű, ember-szerető, más felekezetűekkel is békességben élő ember volt. Egyháza építésében hervadhatatlan érdemeket szerzett. Legkiválóbb alkotása a Marianum, amely nemcsak Cluj legszebb épülete, hanem egyik legkiválóbb nevelőintézete is. Temetése nov. 18. volt a főtéri Szent Mihály templomból, melyen egyházunk is képviseltette magát. Halála nemcsak a r. kath. egyháznak, hanem általában az egész magyarságnak szomorú veszteséget jelent.

Ütő Áron

1876—1936

Jellegzetes képviselője volt a székely életrevalóságnak. Békében a közigazgatásnál szolgált. A közhatalom megváltozása után, mint Treiscauni vármegye utolsó árvaszéki elnöke vált meg hivatalától. Az új világ beköszöntése után is itthon



maradt apái földjén. Nem kacsintgatott át a határon, nem sopánkodott a multon, hanem új munkabarázdába állt. Kereskedőnek csapott fel s e mesterséggel és lelkiismeretes buzgalmával nemcsak tisztességes megélhetést biztosított magának és családjának, hanem szép vagyont is gyűjtött. Segített magán s Isten is megsegítette.

Intézetünknek volt valaha szorgalmas növendéke. Ez év tavaszán ülte néhány osztálytársával egyetemben 40 éves érettségi találkozóját. Az őszinte, egyenes lelkű, tiszta jellemű, becsületes, munkás embert általános szeretet és közmegebecsülés övezte. A bizalom különféle egyházi és világi tisztséggel tün-

tette ki. Egyházi Főtanácsunk tagja, a treiscauni-i unitárius egyházkör felügyelő gondnoka, a „Sf.-Gheorghe unitárius egyházközség főgondnoka, a „Sf.-Gheorghei Takarékpénztár“ igazgatóságának tagja volt, a körü D. F. Egyletnek pedig sokáig elnöke s minden tisztében az őt jellemző nyíltsággal és becsületes lelkiismeretességgel járt el.

Nov. 16-án halt meg, életének 61-ik évében. Özvegye, két leánya, egy unokája és nagyszámu rokonsága gyászolja, Ütő Lajos, a cluji unitárius egyházközség kántora és az elemi leányiskola igazgatója benne testvérbátyját veszítette el. (ma)

.....

*Akik meghaltak, a Krisztusban támadnak fel. Thes. 4, 16.
Mi tudjuk, hogy földi házunknak hajléka elbomol, épületünk
leszen Istentől, tudniillik: nem kézzel csinált házunk, hanem örökké-
való a mennyben. 2 Kor. 5, 1.*

Nem hagyalak titeket árvakul, eljövök ti hozzátok. Ján. 14, 18.

Dr. Zsakó István.

A budapesti lapokból értesültünk, hogy Dr. Zsakó István egészségügyi főtanácsost, az angyalföldi állami elme- és ideggyógyintézet igazgató-főorvosát a lipótmezei állami elme- és ideggyógyintézet igazgató-főorvosává nevezték ki. Ezt a jelentős állást Dr. Fabinyi Rudolf töltötte volt be, aki szintén transilvániai ember volt s aki nemrég elhunyt. Dr. Zsakó Istvánban nemcsak egy elsőrangú tudós, egy kiváló szervező tehetségű szakember, hanem a szenvedő emberiség egyik leggondosabb, legönzetlenebb orvosa állott a nagyhirű intézet élére.

Dr. Zsakó István 1882-ben, Alba-Iulian született. Középiskoláit Clujon, az unitárius főgimnáziumban végezte. E városban végezte egyetemi tanulmányait is. Még egész fiatalon Dr. Lechner Károlynak, a kitűnő ideg-, elmeorvostanárnak a tanársegédje lett. Cluji egyetemi tanársegédi működése idejében már felismerték Istentől adott csodálatos képességeit. Az elme- és ideggyógyászat szerencsétlen betegei ő benne biznak a legjobban, mert benne *a jó orvos* mellett mindenki, még a legelégedetlenebb beteg is, *megérezte a szenvedővel együtt érző jó embert*. Ezután 18 esztendőn át a Diciosánmartinban létesített

elme-kórházban, a családi ápolási telepen végezte emberszerető munkáját. A háboruban kezdettől végig részt vett, mint orvos. Orvosi nagy elfoglaltsága mellett időt szakított az egyházi élet emelésére, támogatására is. Egyletünknek mindig buzgó tagja volt, ügyünket cikkeivel és felolvasásaival hathatósan támogatta. 1927-ben meghívták Budapestre az angyalföldi ideg- és elme-gyógyintézet igazgató-főorvossá. Ebben az intézetben Dr. Zsakó István nyitotta meg és fejlesztette a Dr. Seely Árpád által kezdeményezett elme-gyógyintézeti muzeumot, amely az országban egyedülálló a maga nemében. Ez az intézet Dr. Zsakó igazgatósága alatt ülte meg ezelőtt három évvel félszázados jubileumát, amely alkalommal a kiváló orvos szerkesz-



Dr. Zsakó István egészségügyi főtanácsos, a lipótmezei állami elme-gyógyintézet új igazgató-főorvosa.

tésében rendkívül tartalmas emlékkönyv jelent meg. Dr. Zsakó szakkörökben elismerést vivott ki magának az elmekórnak körébe vágó könyvével, a szakcikkei pedig elismertek nemcsak a magyar, hanem a külföldi szakirodalomban is.

Örömmel jegyeztük fel ezeket a hézagossá eseményeket egy Istentől megáldott életpályából. Örvendünk, hogy egy igazi lelkiismeretes tehetség méltó elismerésben részesült. Örömhöz azonban büszkeség is vegyül, mert a kiváló férfit, az elismert tudóst, a páratlan szeretettel és türelemmel megáldott emberbarát, a mi sorainkból került ki. Büszkén hivatkozhatunk rá, hogy ő is unitárius.

Véletlen találkozás.

A Rapid II. o. fülkéje zsufolásig telve. Egy nő az én számozott helyemmel szemben ül és hatoldalal képeslapját nézegeti. Feltűnt, hogy a kabátja az én helyem sarkába van felakasztva, tehát az enyémet fel kell dobnom a poggyásztartóba. Pár perc múlva megjelenik egy ur és a nőt kitéssékeli a helyéből. Ez nekem még csak látvány volt, mignem a hölgy egy határozott lépéssel a kabátja mellé le nem telepedik és engem ki nem szorít az ülés szélére, ami éppen csak kényelmes nem volt. Nem sokáig maradtam kényelmetlen helyzetemben mert utitársam, aki más fülkében kapott helyet, hasonlóan kényelmetlent, azt a jó tanácsot adja, hogy menjünk az étkezőbe. Itt már kényelmesen ültünk és repült a Rapid és az idő. Végül eljutottunk a braşovi állomásig. Remélve, hogy most már lesz helyem, visszatértem s nagy tetszésemre, a fülkében csupán két férfi és egy nő, aki szemben ült az én helyemmel.

Pár perc múlva a kedves és nagyon élénk kis nő bátor-talanul hozzám szól: „Én hallottam a püspök ur beszédét Braşovban. Nekem tetszett, amit a nőknek felelt az új templomban“. Ez a kellemes bevezetés gyorsan sorakoztatta fel az új adatokat.

— Én Braşovtól elég távol lakom, de mihelyt értesültem, elhatároztam, hogy bemegyek a felszentelés ünnepére. Ott voltam és most már szabadon fogom hallgatni az unitárius papot, pedig nem vagyok unitárius.

Ez még jobban felcsigázta érdeklődésemet.

Utitársam nem várt sok biztatást. Megtudtam, hogy négyen vannak nőtestvérek. A kisebbik még csak tizenöt éves s a nagyobbak nevelték föl, mert az édesanyjuk meghalt, mikor a kisebbik csak két éves volt.

Érdeklődésem tovább tartott, s megtudtam, hogy az anyja született unitárius volt, de az ura kedvéért átállott az ura vallására.

Ugy tetszett, mintha kedves utitársam szeretné enyhíteni

anyja hibáját azzal, hogy ő minden alkalmat felhasznál a vele született unitárius hajlam kielégítésére. Még azt is kifejezte, hogy szegény anyja is bánta, hogy elhagyta ősei vallását.

Ennyi bizalmasság már feljogosított további érdeklődésre. A családról kiderült, hogy nem volt unitárius pap a községben, ahol szülői laktak, tehát nem volt részük papi gondozásban.

Utunk elvált, de a kapcsolatot folytatni fogja az *Unitárius Közlöny*, mert utitársam hálásan fogadta az ígéretet, hogy ezt az írásos apostolt küldeni fogjuk a nevére.

En tovább folytattam az elmélkedést és kérdeztem magamban: vajjon hányat lehetne megmenteni, ha nemcsak a „Véletlen találkozásra” volnának bizva az elszórtan élő unitárius hivek? ...

A Dávid Ferenc Egylet kulturdélutánjai.

Egyházunkban már régóta híresek azok a kulturdélutánok, melyeket a D. F. E. a püspökné öméltósága személyes vezetésével a püspöki lakásban rendez. Ezek a kulturdélutánok a legmagasabb művészi színvonalon állanak és felekezeti különbség nélkül nagy és előkelő közönséget vonzanak. A jelen évszaki kulturdélutánok műsora a következő:

I. December 4-én: 1. Költeményeiből felolvas: Ürmösi Károlyné. 2. Godard: Berceuse, Massenet: Elegia. Cello: Prof. Lazar. Zongora: Útő Mária. Ének: P. Boros Irén. 3. Chopin: Scherzo. 4. Csodabogarak. Felolvasás: Sz. Szappanyos Gabriella. 5. Dvorak-Kreisler: Slavische Tanzweisen. Paganini: XIII. Caprice. Hegedün előadja: Diviaczky Mária. Zongorán kíséri: Útő Mária. 6. Mozart: Susanna áriája a „Figaro lakodalmá”-ból. Énekl: S. Czeglédy Emma. Zongorán kíséri: Dr. Dóczy Zoltán.

II. Januárus hó 8-án: 1. Felolvas: Dr. Abrudbányay Ede. 2. Quartett: Lakatos vonósnégyes. (Lakatos, Dr. Ihász, Dr. Holló, Mestitz). 3. Énekel: Hih, Irén. 4. Verseiből felolvas: Reményik Sándor. 5. Zongorán játszik: P. Szentmártony Kálmánné. 6. Énekel: Solymosán Magda.

III. Március hó 8-án: 1. Felolvasás: Báró Huszár Pálné. 2. Hegedün játszik: Ifj. Márkos Albert. 3. Költeményeiből felolvas: Kabos Éva. 4. Énekel: P. Boros Irén. Zongorán kíséri: Útő Mária. 5. Verseiből felolvas: Szabédi Székely László. 6. Zongorán játszik: B. Zsembery Elvira.

IV. Április hó 2-án: 1. Felolvasás: Janovicsné Poor Lily. 2. Zongorán játszik: Sárossy Rózsi. 3. Énekel: Sántha Ilonka. 4. Szabadelőadás: Dóczyné Berde Amál. 5. Hegedün játszik: Kouba Paula. Zongorán kíséri: M. Rohonczy Mária. 6. Verseiből felolvas: Gy. Pap Sándor. 7. Énekel: M. Lévy Ilonka. Zongorán kíséri: M. Rohonczy Mária.

Kezdeté délután fél 6 órakor (a püspöki lakásban). Calea Marechal Foch 7. Minden érdeklődő szívesen látott vendég.

Zürzavar a világon.

A mai embernek soha sincsen nyugodalma, mert mindig attól fél, hogy a világon valami nagy szerencsétlenség fog történni. A nagy világháborúnak már rég vége van s mégis úgy érezzük, mintha valami nagy veszedelem fenyegetne. A háboru előtti időkről mindenki úgy beszél, mint ama „békebeli“ állapotról. A békekötés jogilag befejezett tény, *de a lelkek békéjének áldott ideje még nem érkezett el.* A lelkeknek állandó aggodalmát fokozták az utóbbi időben a spanyol események. Spanyolországban, amint tudjuk, a királyságot megbuktatták s a királyság helyett bolsevista (kommunista) köztársaságot létesítettek. A bolsevista uralom hadat üzent a vallásnak s a spanyol katolikusokat kimondhatatlan kegyetlenséggel üldözte és irtotta. Ezért a vallásos és királypárti spanyolok fölkelést szerveztek a vallásüldöző kormány ellen és többször megverték a kormánycsapatokat s most Madridban ömlik a vér a főváros birtokáért, melynek sok középülete romhalmaz. A hazafias és vallásos fölkelők nagy sikerére az orosz bolsevisták a spanyol kormány segítségére siettek, a spanyol vallásos fölkelőket pedig burkoltan Olasz- és Németország segítették. Azonban a német és olasz segítségnek vége lett hamar, mert más európai hatalmak megakadályozták ebben. Így Spanyolországban dul a polgárháboru, naponta százak hullanak el testvérkezek golyójától, s a halálos ítéletek száma elképesztően sok naponta. Európa pedig, amely reszket a bolsevizmus veszedelmétől, ölbetett kézzel nézi a rettenetes vérfürdőt, amely mindennap kegyetlenebbül szedi áldozatait. Az európai kereszténység nem tud testvérei segítségére sietni, nem tud rendet teremteni. A kereszténység magasztos elvei nem tudnak érvényesülni, hanem az ős pogányság kegyetlen eszméi az uralkodók. Vigyázzunk tehát addig, amíg rend van. Becsüljük meg a rendet, segítsük embertársainkat, társadalmi intézményeinket, főképpen pedig egyházunkat. A rendet, az egyházat össze lehet ontani, mintahogy azt Spanyolországban teszik, de megteremteni, újraalkotni rendkívül nehéz. Vigyázzunk! Órizzuk meg ősi intézményeinket, támogassuk azokat, mert azok jelentik a mi számunkra a rendet, a fejlődést, a békét, az életet . . .

*

A fejlődő életnek a feltétele a béke, nyugodt, biztos külső viszonyok, az erkölcsi igazságnak minden téren való érvényesülése. A külső nagy események hatása igen gyakran befolyásolja a falusi embereknek az életét is. Amikor az embereknek megrendül a hite az erkölcsi világrendben, mindenütt zürzavar, viszály és szerencsétlenség áll elő. Igen gyakran találunk oly jelenségekre, amikor „atyát fiu s testvér a testvért elad“, mikor egyik ember nekitámad rokonának, fajtestvére-

nek és mindenre képes, csakhogy neki árthasson vagy magának pillanatnyi előnyöket szerezhessen. A mi népünknek rendkívül sok erénye van: kitartó, munkás, tiszta, telve van tehetségekkel, de van egy nagy átka, egy kimondhatatlan balvégzete, egy megbocsáthatatlan bűne: bosszúból, haragból, hiúságból vagy önérdékből mindenre képes. Képes arra is, hogy szövetkezzen az ördöggel, akármilyen cselekedetre, csakhogy bosszút álljon felebarátján, testvérén, hitsorsosán. Az elvakulás, a bosszuállás rettenetes nagy bűn, nagy kísértő. Az ember önmagát gyalázza meg, amikor ilyeneket cselekszik. Egy igazán erkölcsi alapon álló ember sohasem teszen olyat, ami nem méltó ő hozzá. Jézus nem gunyolta vissza a gunyolódók gunyolódását, nem állott bosszút a rajta elkövetett sérelmekért, hanem szeretettel, önfeláldozással mutatta meg lelkének nemességét. Mindenkiel jót tett, még ellenségeiért is imádkozott. Ő megmutatta, hogy milyen a lelki nemesség. Őt kövessük. Az ő utmutatása legyen életünk vezéreszméje, mert ez hozza meg számunkra és másoknak is, akikkel együtt élünk az örömet, boldogságot, megnyugvást és társadalmi rendet. B. P.

PANASZRA?

**Panaszra nyilhatik-e ajkam,
Mikor Isten kegyelme rajtam?**

**Lázás futás és teli átok
Az élet-ut, amin most járok,
Sirás-rivás, teli panasszal,
Éget mérnek rövid arasszal.
Sötétség, teli álom-rémmel
S a nappal, teli furcsa képpel.**

**Ez az élet már nem is élet,
Mert egészen az ördögé lett,
Ő jár, megy és szalad a földön
Isten ellen mérget kiöntöm.
Oh, mily jó is szeliden élni,
Békességet nem csak remélni.
De nyugton lenni, csendben, szépen
Az isteni szent rendelésen.**

**Milyen nagy is vagy örök Isten,
Hogyminket mégsem semmisít meg
Hatalmad, ami oly nagy, oly jó,
Hogy a furcsa, átkos, lámolygó
Embernek is napot adsz, évet ...
... Hogy övé lesz az ÖRÖKÉLET ...**

**Oh, nem nyilhatik panaszra ajkam,
Hogyha Isten kegyelme rajtam.**

Deva.

KOVÁCS KÁROLY.



TŰZHELY MELLETT

Karácsony a názáreti házban.

Jézuska egy napon hazafelé mendegélt az iskolából. Havas, téli, hideg nap volt.

De a kis Jézus nem fázott. Subácskája volt annak a báránynak bőréből, amelyet a pásztorok ajándékoztak születése éjjelén; a lábán sarucska, a fején süvegecske.

És ime, amint a gyermek az uton haladt, látott egy koldusasszonyt a názáreti hidon.

Óreg volt az asszony és reszketett a hidegtől. Megkékült vén kezét ölébe kulcsolta és szomoruan nézett.

A kis Jézus látta őt és megállt előtte.

— Asszonynéném, — szólt hozzá — miért ülsz itt a havas kövön?

Amaz pedig felelte:

— Nincs hol megpihennem. Ugy kerültem én a városba, mint a széltől futt töviskóró. Idegen vagyok itten.

Jézus azt mondta:

— Jöjj mihozzánk! A mi hajlékunk meleg...

Amaz pedig felelte:

— Ó, édesajku gyermek! Hiszen ha minden ember gyermek volna, bármely házba is beléphetnék!

És az asszony ülve maradt. Jézus pedig elszomorodva hazament.

Hazaérve benyitott a házba. Otthon találta anyját, Máriát, amint az ablaknál ült és ingecskét foltozott.

— Dicsőség a mennyben Istennek!

S anyjához ment és megcsókolta kezét.

Mária megölelte a gyermeket és mondta:

— Szeretett fiam, tudod-e, hogy ma van születésed napja? Immár betöltötted hatodik évedet.

És amint őt a subácskából vetkeztette, tovább beszélt édesen:

— Mivel szerezzek néked, gyermekem, örömet e napon.

— Anyácskám, — felelte Jézus — csak olyan örömet szerezz nekem, ami néked is öröm! Mert ahol ketten örülnek, az az igazi öröm és ahol hárman örülnek, az a boldog öröm.

Mária felelte:

— Miképpen örvendezhetnénk hárman?

Jézus pedig mondta:

— A hid kövén az uton egy asszony-atyánkfia ül. Szólítsd be őt, mert az én hívásomra nem jön.

Mária elcsodálkozott és mondta:

— Melyik atyánkfia járna erre?

Jézus felelte:

— Nem tudom a nevét.

Mária kérdezte:

— Vajjon ő mondotta-e, hogy atyánkfia?

— Nem mondotta — felelte Jézus.

— Hát akkor honnan tudod, hogy atyánkfia?...

— Érzem.

Mária ekkor kendőt borított fejére s kiment az utra. És megtalálta az asszonyt. Nyájasan megszólította:

— Ki vagy te?

— Koldus vagyok. Kapernaumból tévelyedtem ide, mert homályos már a szemem látása.

S Mária szólt:

— Jer velem!

Az asszony fölkelte és követte Máriát.

Amikor elérkeztek a házhoz, Jézus megnyitotta előttük az ajtót. Mária pedig bevezette az asszonyt, széket tett a tűzhely mellé és mondta:

— A tűzem elaludt, de a fal még meleg. Ülj le!

Az asszony szemérmesen letelepedett és boldog fohász-kodással áldotta magában az Urat.

Jézus pedig mondta:

— Anyácskám, a mi atyánkfia talán éhezik is...

Mária felelte:

— Már adok ennie.

Azzal elővette a kenyeret és szelt belőle. Odanyújtotta az asszonynak és mondta:

— Nincs egyebem, asszony-néném. A férjem odavan ácsolni. Ilyenkor nem főzünk.

S a koldus rebegte:

— Ó, áldott óra! Ó, áldott hajlék!

S tört a kenyérből. De a kenyér ölébe fordult, mert nem bírta tartani gémberedett ujjai között.

Mária fogta a kenyeret és szeletekre metélte az asztalon. Amíg Mária ebben foglalatoskodott, a gyermek Jézus odahúzódott az asszonyhoz. Áhítatosan nézett rá, két kis tenyerébe fogta a koldus kezét és huhukolta, lehelgette.

És mind a hárman örvendeztek.

Gárdonyi Géza.

Adakozókedvű hittestvéreinkhez. A központi Dávid Ferenc Egyleti irodának az ügymenet gyors és pontos lebonyolítására *szüksége van egy írógépre.* Nagy hálára köteleznék az egyletet, ha valaki egy használható írógéppel megajánlódna.



Meghívó. A Dávid Ferenc Egylet 1936 évi december hó 13-án d. u. 5 órakor az Unitárius Püspökség kollégiumi disztermében tartja évi rendes közgyűlését, melyre a tagokat s az érdeklődő közönséget ezennel meghívja az Elnökség. Tárgysorozat: 1. Gyülekezeti ének. 2. Ima. Símén Domokos. 3. Elnöki megnyitó. Dr. Abrudbányay Ede. 4. Gondolatok az unitárizmus-sal kapcsolatban. Kovács Lajos. 5. Titkári jelentés. Benczédi Pál. 6. Tisztujtás. 7. Esetleges javaslatok.

Az olvasók megjegyzései.
Becsüljük meg elődeinket!

A következő levelet vettük:

Tisztelt szerkesztő Úr!

Az Unitárius Közlöny f. évi 10. számában a Treiscaune körüli D. F. U. Nőkszövetsége ez évi július 16-án tartott közgyűléséről „Egy jelen volt” tudósításában ezt írja: „Calnicon szép új élet kezdődik.” Nincs meghatározva, mire vonatkozik ezen állítás. A calnic-i nők szíves vendégszeretetére, vagy a jelenlegi fiatal lelkész nevének bájos szeretetreméltóságára, avagy az egyháztársadalmi életre? Nem azt jelenti-e ezen állítás, hogy Calnicon a tisztességben, szorgalomban megőszült és nyugdíjba távozott lelkész alatt nem lett volna semmi egyháztársadalmi élet és most szabad egyet rugni rajta? A nyugdíjba távozott lelkész munkásságát elismerte úgy a legalsó, mint a legfelső hatósága. Ő szervezte a D. F. Egyesület kebelében a dalárdát, mely elismerést váltott ki mindenütt, az ő idejében tanulták azokat az énekeket, melyeket most tudnak és énekelnek, kitűnő, gazdag programmal rendezett vallásos estélyek voltak; ő szervezte továbbá az ifjusági egyesületet, nőszövetséget s a községben a gazdakört. Szóval a fejlődésre képes egyházi élet nagyon jó alapokra volt lerakva már régebben. Nekünk ezt el nem ismerni mulasztási bűn volna, mert előző lelkész felhasználta minden alkalmat egyházépítő munkára.

Egy helybeli.

* * *

Szívesen adunk helyet minden olyan cikknek, felszólalásnak, amely valamely hibát vagy félreértést helyreigazit, mert az igazság ezt egyenesen megköveteli. A jelen esetben azonban

— meggyőződéseim szerint — csupán félreértésről van szó. A tudósítónk, midőn azt írja: „Calnicon szép új élet kezdődik,” nem gondolt a tegnapi, a múlt, csak a mára. Nem gondolt az elődnek, Kovács Imre ny. lelkésznek és nejének, valamint szolgatársunk odaadó munkásságára, ~~megvetésére~~, hanem csak a jelenlegi lelkész és neje munkásságára. Valahogy úgy gondolta s az úgy is van, hogy minden új hivatásos emberrel új élet kezdődik. Ez az új élet azonban nem tagadása a réginek, nem kritikája, nem lebecsülése, mint az új kenyér, nem ellensége a réginek. De midőn az új kenyérért hálát adunk az Istennek, akkor csakugyan nem szabad megfeledkeznünk a tavalyiról sem. Mert a régi kenyér is a tavaly, vagy még azelőtt — új volt. És ha régentén kenyér nem lett volna, ma nem tudnók élvezni az újat, mert meghaltunk volna. Azaz, ha ezelőtt nem lettek volna népünknek önfeláldozó, munkás, szakavatott tanítói és papjai, akkor nem volna, ahol „szép új élet kezdődjék.” Habár — ismételten megjegyezzük — tudósítónknak nem volt célja a korábbi belsőemberek munkájának lekicsinylése, mégis csak az a megszivlelendő gondolat nyer polgárjogot e tudósítónál kapcsolatosan, hogy a jelen sikerének főlemlítésénél ne feledkezzünk meg a múlt szerény és kitartó munkásairól. Szerk.

A naptárak szétküldése megtörtént. A szerkesztőségnél még van készlet. Utánrendelésre azonnal küldünk. A postai szállítás igen költséges s azért kérjük megrendelőinket, hogy lehetőleg alkalmissal sziveskedjenek elvitetni a naptárakat. Központi helyekre alkalmissal még küldünk, hogy szükség esetén rendelkezésre álljon.

A Dávid Ferenc Egylet felolvasó gyűlései. A központi D. F. Egylet a jelen évben is megtartotta rendes őszi felolvasó gyűléseit nagyszámu közönség érdeklődése mellett. November hó 8-án d. u. 6 órakor Dr. Boros György püspök tartott vetítettképes előadást az Ószövetség köréből. A képek a Dere bibliájából voltak véve s azok művészi kivitelükkel éppen úgy hatottak, mint a hozzáfűzött szakszerű magyarázat. November hó 15-én a kollégium disztermében Dávid Ferenc halála napján emlékünnepe volt, amelyet az anyaegylet ifjusági tagozattal karöltve rendezett. Ezen Dr. Boros György püspök ur tartott érdekes, az egykori eseményeket méltató bevezető előadót, Szent-Iványi Sándor teol. akad. tanár pedig „Dávid Ferenc és a tömeg” címen nagyértékű, lélektani alapokon nyugvó felolvasást tartott, kitűnően sikerült szavalattal pedig Székely Gyula papnövendék és Pap Domokos VIII. gimn. tanuló működtek közre, a Teol. Akad. dalárda (Ütő Lajos tanár vezetésével) és a főgimn. énekkara (Péterfy S. tanár vezetésével) igazán emlékezetessé tették az ünnepélyt egy-egy jól sikerült darab előadásával. November hó 16-án pedig Gálfi Lőrinc teol. akad. tanár tartott vetítettképes előadást az újszövetségi történetek köréből. A különböző művészek által ké-

szített képek a hozzáfűzött magyarázattal a nagy közönségre mély hatást gyakoroltak. Végül november hó 27-én Tóth István festőművész a keresztény templomstílusról tartott nagyszerű előadást, remek képekkel mutatva be az egyes világhírű templomokat.

Nicoleni egyházközségünk f. évi november hó 22-én tartotta Dávid Ferenc emlékünnepegyét a templomban, az egyházközség minden tagjának lelkes részvételével. A tartalmasan összeállított műsor a következő volt: Imát és egyházi beszédet mondott Bede Emil I. G. Ducai segédlelkész. A műsor folyamán ugyanő egy művészi énekszámmal lepte meg a közönséget. Előadást tartott a nagy Dávid Ferencről Péterffy Gyula főgimnáziumi zenetanár. A közönséget lelkes szavakkal köszöntötte Dr. Elekes Domokos köri felügyelő-gondnok. Az énekvezéri tisztet Fazakas Sándor I. G. Ducai énekvezér igazgató-tanító töltötte be. A műsor folyamán szépen szerepeltek az iskolásgyermekek kétszólamu énekkel és szavatokkal, míg az Ifjúsági Egylet tagjai szintén szép, lelkes költemények elmondásával tették változatossá az ügyesen összeállított műsort. Az emlékünnepegy megrendezése Török Elek lelkész és kedves neje érdeme. Illesse e helyről is őket a leghálásabb és legigazabb elismerés.

Az I. G. Ducai főgimnáziumban berendezett vendégszoba cserkészkiszolgálással az átutazók szíves rendelkezésére áll.

Ütő Lajos: A Nébó hegyén. Temetési beszédek. Az utóbbi napokban érkezett hozzánk a csinos kiállítású, szép kötet, amely Ütő Lajosnak hangulatos temetési beszédeit tartalmazza. Ezek a beszédek teljesen elűtnek a szokásos temetési beszédektől. Inkább hangulatos emlékbeszédeknek, nekrologoknak látszanak. Az élet felleges, borus jeleneteit, a lélek fájdalmas benső gyötrődéseit, a könnyekkel teljes, kétségbeejtő pillanatait festi erősen színes, magával ragadó irállyal. Nem sokat gondol a vigasztalásra, inkább együtt sir a sirókkal s talán éppen ezáltal férközik hallgatóinak, olvasóinak szívébe. Ami azonban a halál után van, arra csak egy néhány mondattal utal s inkább reményt ébreszt, mint az erős hit mélységét és biztonságát tárja előnkbe. Azonban a sok finom hangulat, sok könnyes meglátás és nemes páthosz, amely a könyvön végig vonul, valóban kedvessé és érdekessé teszik e könyvet.

Aki ti közületek bűn nélkül való, az vessen először rá követ.
Ján. 8, 7.

Ha azt mondják, hogy bűn mi bennünk nincsen, magunkat csaljuk meg és igazság nincsen mi bennünk. II. Ján. 1, 8.

Akaratom van a jóra, de hogy azt elvégezzem, erőm kevés.
Róm. 7. 18.

Az Isten megfizet kinek-kinek az ő cselekedetei szerint; a jókat megjutalmazza, a gonoszokat pedig megbünteti. Róm. 2, 6.



Simén Dániel egyházi beszédei és ágendái. Az egyházi irodalomban az egyházi beszédirás nagyon termékeny s ma a nagy világkrízis és átalakulás idejében nem egy kritikus a ma sok képmutatás eredményének tartja a jelen állapotot, amely képmutatás szerintük kifejezésre jutott a gyakori tényben, hogy a keresztény prédikátor a szószékről kápráztató stílusban vizet prédikált s alig hagyta el a szószéket, ő maga bort ivott. Nem vitatjuk az állítás igazságát, de beismerjük, hogy a megjelent beszédekben széles e világon sok nagyon selejtes van.

Simén Dániel lelkész beszédei és ágendái őszinte, tiszta, nemes, sőt fenkölt lelki forrásból táplálkoznak, szépen jutnak kifejezésre s egészséges irányban indítják el közben megerősödött akaratumkat. Olvasásukkor lelki élményünk támad s érezzük, hogy szokatlan módon fognak meg és az igazi lélek forrásából táplálnak.

Jól tette az „Unitárius Szószék“ szerkesztője s a Lelkészkör, hogy ez évi július—decemberi számban kihozta a szerző, hogy ágendáival kibővítve, egy izléses kötetben közkinccsé tette számunkra e nagy értékeket.

Ezek a lelki termékek kiváló nyereséget jelentenek a magyar teológiai irodalomban. A külön kötetet író 55 leus árban küldte meg az előfizetőknek. Az érdeklődők forduljanak hozzá: Simén Dániel unitárius lelkész, Lupeni. Județul Hunedoara.
K—k.

Earl Morse Wilbur: *The Grave and Monument of Faustus Socinus at Luslawice.* Wilbur tanár az utóbbi időben nagy utazásokat tett abból a szempontból, hogy a világon az unitarizmus nyomait felkutassa. Évégből hosszabb időt töltött Lengyelországban is az ottani unitárius történet tanulmányozására, különösen az unitarizmus egyik nagyon jelentős uttörőjének, Socinus Faustusnak élete, tanításainak tanulmányozására, valamint befejezte azt a munkát, amit a világ unitáriusai még a béke idejében megkezdettek volt, hogy t. i. emléket állítsanak Socinus Faustusnak. A szép, folyékony irállal megírt könyv nemcsak Socinus Faustus történetét és sirhelyének történetét mondja el, hanem sok képet is közöl ezekre vonatkozólag.
(bp.)



Rovatvezető: *Ifj. Hadházy Sándor.*

Kellemes és boldog karácsonyi és újévi ünnepeket kívánunk olvasóinknak és munkatársainknak!

„Szantsatok uj ugart!”

Ujult erővel indult meg a munka a székely unitáriusok gazdasági iskolájában.

Jóleső érzés tölti el az ember lelkét, amikor látja a székelység e kis városában összegyűlt, tudást kereső, tanulni akaró, pirosposzsgás arcu, harisnyás székely legénykéket. Valahogy kiérzik ennek a hetven gazdaifjunak egész magatartásából az édes anyaföld iránti rajongó szeretet és a maroknyi székely népnek mindenkinben tiszteletet ébresztő emberi, faji és egyházi öntudata. Mert a székely körömszakadtig ragaszkodni tud ahhoz a darab földhöz, amit apjától örökölt és minden erejével azon van, hogy a már meglévőt még gyarapítani tudja.

A szülőföld iránti szeretet ébredésére és fokozására, a termőföld szakszerű megművelésére és felhasználására, valamint annak a gyarapítását elősegítő módokat és lehetőségeknek az új gazdanemzedékkel való megismertetése folytán valóban szinte felbecsülhetetlenül fontos szerepet töltenek be ma a gazdasági iskolák, melyek között a legrégebb az I. G. Ducai Unitárius Gazdasági Iskola. Ebbe eddig az 1931-ben történt megnyitása óta, 176 tanuló iratkozott be és közülük eddig 139 tanulót bocsátott ki sikeres eredménnyel az iskola. Ezek a végzett tanulók, tanulmányaik befejeztével visszatértek falvaikba, az ifjuság vezéreivé, mintaképeivé lettek, szüleik öröme és az iskola büszkeségére.

Az intézet lánglelkű felügyelő gondnokának, dr. Elekes Dénesnek a vezetése alatt az intéző bizottság és a tanári kar minden emberileg lehető elkövet a kitűzött cél megvalósításáért. A gazdasági tárgyak tanítása olyan kiváló szakemberekre van bízva, mint Demeter Lajos igazgató és Boros György tanár. A vallás-erkölcsi nevelést pedig biztosítja a helybeli lelkészeknek Lőrinczy István és Útő Lajos unitárius, Nagy Lajos

református és Orbán János katolikus lelkészek lelkiismeretes közreműködése. Nagyban emelik az iskola színvonalát a helybeli unitárius főgimnáziumból betanító tanárok: dr. Szolga Ferenc, Péter Lajos, Balázs Zsigmond, Árkosi László, Molnár István és Péterffy Gyula, valamint Fazekas Sándor igazgatótanító, akik nagy odaadással látják el a közművelődési tárgyak tanítását. Az eredményt külön dicsérettel ismerte el G. Gheemen állami felügyelő is, a most tartott őszi vizsgálata alkalmával. Résztvett az őszi vizsgálatokon és teljes elismerését fejezte ki az elért eredmény felett úgy előszóval, mint a földművelésügyi miniszteriumba beküldött írásos jelentésében is.

Az iskolának valóban meg is van a lehetősége, hiszen mintegy ötven holdas mezőgazdasági és egyholdas kertgazdasági területen gazdálkodik. Emellett a gyümölcsstermelő gazdasága is nagy lendületet vett, különösen az utolsó két évben, mert a már termő 260 gyümölcsfáján kívül mintegy nyolcezer csemetéből álló oltványtelepet is rendezett most be az iskola, megfelelő szakember és kertész vezetése alatt. Az intézet gazdasági udvarának állatállományával az állattenyésztésre mutatnak példát. A szakoktatásnak a napi beosztása a következő: a tanulók délelőtt öt elméleti órát kapnak, délután pedig két és fél óráig gazdasági-, kertészeti- és műhelymunkát végeznek. Ez utóbbi révén a kereszmesteri és kosárfonási gyakorlati ismeretekben kapnak kiképzést. A téli gazdasági iskola vezetősége azonban, hogy az áprilisban kezdődő féléves szünetet is oktatással töltsse ki, elhatározta a nyári, kertészeti tanfolyam bevezetését, ami ez iskolai tavaszán kezdődik. A kertészeti kiképzésnek nemcsak azok veszik hasznát, akik majd a saját kisbirtokukon fognak gazdálkodni, hanem azok is, akik alkalmazást akarnak nyerni tanulmányaik elvégzése után. Könynyebb az elhelyezkedésük, ha több irányu a kiképzésük. A kertészeti tanfolyam bevezetésére az intézet már megkapta a miniszteri engedélyt és most van folyamatban a tananyag-beosztás jóváhagyása.

A tervbevett és a közeljövőben feállítandó tejfeldolgozó üzemben is oktatást kap az intézet ifjúsága. Az iskolából kikerülő ifjak számára, de a székely falu számára is nagyfontosságú az oktatás, amit nagyszabásuan berendezett, szakszerűen vezetett modern tejüzem nyújtani fog.

Az iskola a nyári hónapok folyamán Gyarmathy Piroska okleveles tanárnő vezetésével női gazdasági tanfolyamot rendez. E tanfolyamok minden évben szép eredménnyel végződtek.

Az iskola bennlakásának otthonát az unitárius egyház nagy áldozatok árán teljesen átalakította, vízvezetékkal szereltette fel, fürdőt rendeztek be, szép, világos és egészséges termékké változtatta át az ősi épület régi szobáit. Az unitárius gazdasági iskola valóban megfelel a mai nevelési követelményeknek.

A gazdasági iskola ifjúsága a főgimnáziumi tanulókkal

együtt él és szeretet fejlődik, erősödik közöttük. Ez a harisnya már nem fogja gyűlölni a nadrágot. Ez a nemzedék már új szellemet visz a székelység életébe. Ebbe az életbe behintik az iskola azt a magot, melynek a nemes talajból kikelt termése a székely nép minden fiát egymás iránti szeretetre, bizalomra és egymáshoz való ragaszkodásra tanítja. (B. Z.)

Új alapítók. Örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy alapító tagjaink száma szaporodik. Új 1000 lejes alapítóink lettek: Bölöni Mihály, Útő Lajos és neje Veress Klára.

Az I. G. Ducai unitárius téli gazdasági iskola növendéke nyerte el a báró Atzél Ede által kitűzött pályadíjat. Báró Atzél Ede birtokos az elmúlt iskolai évben a Gazdasági Egylet támogatásával a négy magyaryelvű felekezeti gazdasági iskola növendékei számára értékes díjjal jutalmazandó pályátételt hirdetett. A kidolgozandó tételek a következők voltak: 1. Miben látja az illető pályázó gazdasági iskolai növendék, szülei gazdaságának jövedelmét fokozni? 2. Mire fordítaná a jövedelmet? 3. Hogyan fordítaná az iskolában tanultakat községe gazdasági felvirágoztatására? A pályátétel és dolgozat megoldása sikerrel járt, mert azon résztvettek az unitárius, református és a katolikus gazdasági iskolák növendékei közül többen. A beérkezett pályamunkákat iskolánként is külön bíralták el s a legjobbakat a Gazdasági Egyesülethez küldték be és az ott alakított bíráló bizottság döntötte el, melyik pályázó felelt meg leginkább a pályadíj feltételeinek s e bizottság ítélte oda a díjakat is. A bíráló bizottság három dolgozatot talált különösen megdicsérendőnek, de a legjobbnak Török Sándor I. G. Ducai unitárius téli gazdasági iskola I. éves tanuló dolgozatát találta s neki ítélte az első díjat, mely egy kukoricavetőgéppel és egy egyfogatos kapa volt. Az első B. díjat a ciumbrodi gazdasági iskola növendéke „Ember küzdj és bizva bizzál” jellegű dolgozatával nyerte. E munka jutalma az EGE adományából 1000 lej volt. A második díjat Cseh Lajos iernuti I. éves tanuló nyerte, ami az EGE adományából 500 lei volt. A harmadik díj, mely szintén 500 lej volt, nem volt kiadható, miután a târgusăcuesci gazdasági iskola tanulói nem vettek részt a pályázaton.

A Teológiai Akadémia műsoros estélye. A Teol. Akadémia november 29-én délután 6 órakor tartotta meg műsoros estélyét, melynek során az Akadémia énekkara Schubert: „A teremtőhöz” című énekét adta elő nagy hatással. A mai kort jellemző bevezető előadást tartott Vári Albert akadémiai dékán. „Van-e fejlődés?” címen felolvasást tartott dr. Varga Béla egyházi főjegyző, aki a fejlődés ténye mellett foglalt állást, kimutatva a szabadelvű és maradi teológia közötti különbséget. Nagy hatást ért el a Márkos Albert, Guráth Erzsike, Cseke Vilmos és Boga László által előadott hegedűnégyes. Hatással szavalt Sebe Ferenc papnövendék, végül az Akadémia dalárdájának szép éneke bezárta az ünnepélyt.

Lelkészi kibucszuzás Pietroasan. A Pietroasa-i unitárius egyházközség általánosan szeretett és nagyrabecsült lelkésze Komjátszegi Géza, 1936. nov. 1-én bucsuzott ki egyházközségünkéből. Kibucszuzása nagyon, de — nagyon meglepett mindnyájunkat. Benne láttuk egyházunk jobb jövőjét biztosító lelkészünket, egyházunk és fajunk fentmaradásáért küzdő papunkat. Rövid hét havi ittléte alatt évekre menő munkásságot fejtett ki. Szomorú szívvel vált meg egyházunk tőle... Mindent megpróbáltunk, hogy maradásra bírjuk, de sajnos — egyetemes egyházunk érdeke, a Bihor-i régebbi állásába szolitotta vissza. Egyetemes egyházunk érdekére való tekintettel, e változásban megnyugszunk. Rövid ittlétét nem felejtjük soha! Új egyházközségében munkásságára sok sikert és áldást kívánunk. A hívek részéről pedig önzetlen ragaszkodást, megértést és szeretetet.

Helybeli.

Értesítés. Az Unitárius Tanítók Általános Egyesülete f. évi dec. 12-én d. u. 4 órakor Clujon az unitárius kollégiumban értekezletet tart, melyre az Egyesület tagjait tisztelettel meghívom. Az értekezleten megtárgyalásra kerülnek a főhatósági leiratok, az egyes körökben előfordult vezetesebb esetek, az Egyesület kiadványának elszámolása, előterjesztések és indítványok. Cluj, 1936. nov. 21. *Patakfalvi Zsigmond*, elnök.

Meghívó. Az Unitárius Egyetemes Lelkészkör a legközelebbi főtanácsí ülést megelőző napon délelőtt 9 órai kezdettel Clujon, a szokott helyen évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívom. *Simoneşii* 1936. nov. 20. Páll Dénes, elnök. Tárgysorozat: 1. Egyházi ének. 2. Ima: Vári Domokos. 3. Elnöki megnyitó és bejelentések. 4. Tárgysorozat megállapítása. 5. Jegyzőkönyv hitelesítők kinevezése. 6. Hivatalos iratok előterjesztése és összefoglaló jelentés a lelkészkörök évi működéséről: Kővári Jakab. 7. Egyházi életünk felfrissítését munkáló bizottság összefoglaló jelentése: Dr. Kiss Elek. 8. „Az igazi pap” címen felolvas: Bálint Albert. 9. Lelkészkör pénztári jelentése: Ürmösi Károly. 10. Jelentés az „Unitárius Szószék” állapotáról: Sigmund József. 12. Bezáró. Megjegyzés: Külön meghívót nem kap senki. A közgyűlést megelőző napon délután 8 órakor a szokott helyen választmányi gyűlés lesz, melyre a tagokat (lelkészköri elnököket és előadókat) tisztelettel meghívom. Egyben kérem a lelkészkörök évi működéséről szóló jelentéseket — feldolgozásra Kővári Jakabhoz (Chinuş) — idejében megküldeni.

Az Unitárius Közlöny előfizetési ára egy évre 36 lei. Dávid Ferenc Egyleti tagsági díj egy évre 60 lei. Örökös alapítói díj 1000 lei. A rendes- és alapító tagok az egyletnek teljes jogu tagjai s az Unitárius Közlöny-ért nem kell külön díjat fizetni. Az előfizetés csak a Közlönyre ad jogot, tagsági jogok gyakorlására nem. Lépjen be az egylet alapító tagjai sorába!

Az I. G. Duca-i Unitárius Főgimnázium alsó osztályos tanulói 1936 november 20-án tartották meg *szavalóversenyüket*.

A versenyen hét tanuló vett részt, akik mindnyájan kitünő teljesítményről és öntudatos munkáról tettek bizonyosságot, igazolásul annak, hogy milyen hálás önképzőköri tényező lehet az alsó osztályos középiskolai tanuló is, ha szeretettel foglalkoznak vele. A versenybíró-bizottsága (Balázs Zsigmond, Mézsaáros Imre, Péterffy Gyula tanárok és Sükösd Pál lelkész-titkár) valamint a kedves vendégként köszöntött Dr. Boga Lajos odorheiu-i katolikus főgimnáziumi igazgató, a legmagasabb elismerésüket fejezték ki az elért eredmény fölött, amely egy öntudatos ifjusági munkának egyik legszebb gyümölcse volt. Itt elsősorban is dicséret illeti az alsó osztályosok lelkes barátját: *Bede Emil* s.-lelkész internátusi felügyelőt, aki időt és fáradságot nem kímélve dolgozik a diákok órán kívüli neveléséért és hasznosan szórakoztatásért. A szavalóverseny nyertesei egyenlő pontozással: Bandi Dezső és Sófalvi László IV. osztályos tanulók voltak, akik gyakorlott szavataikkal bárhol és bárkikor szerepelve csak dicséretet érdemelhetnek. A többi versenyzők is mind szép teljesítményükért megérdemlik az elismerést.

Nyugtázás. Az egyesület pénztárába október 20-tól november 20-ig tagsági díjat fizettek: Unitárius Egyházközség Şoiuşul Mic 1933—1934-re, Szathmáry Géza Câmpia Turzii 1936-ra, Rátz István Gherla 1937-re, Pálffy Sz. Mózes Moldoneşti 1935—1936-ra. Előfizetői díjat fizettek: Bøjthe Béláné Ocna de sus 1935—1936-ra, Biró Irén, Györke Dénes Bistriţa, Id. Máté Lajos Oraşeni, Szabó Lajosné Sovata 1936-ra. Alapítói díjban fizettek: Barla Dezső Oradea és Csongvai Dénes Badeni 500—500 lejt, Útő Lajos és felesége Veress Klára Cluj és Bölöni Mihály Craiu de câmpie 1000—1000 lejt, Útő Béla Racoşul de jos 100 leut. Cluj, 1936, november hó 20-án.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

Szerk. üzenet. Felkérjük olvasóinkat, tagtársainkat, hogy hátralékaikat szíveskedjenek rendezni, előfizetéseiket megújítani, hogy mi is sikeresen szolgáljuk egyesületünknek, egyházunknak szent ügyét.

Az „Unitárius Közlöny“ megjelenik havonta.
Szerkesztő: Benczédi Pál.

HARMONIUMOK

I ORGONÁK

templomi, iskolai, énekkari és házi használatra, minden nagyságban.

új művek, orgonajavítások, átépítések.

WEGENSTEIN L. FIAI, Orgona- és Harmoniumgyár
Timişoara, III., Bul. Mihai Viteazul 30.
Alapítattott 1888. — *Jutányos árak, ajánlat díjmentesen és kötelezettség nélkül.*

Tipografia „PALLAS“ könyvnyomda Cluj, Str. Vlahuţa 3.

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY XLVI. KÖTETÉNEK TARTALMA.

Költemények. Fekete Lajos: Középen 107. Májusi vágy 111. — Ferenczy Ferenc: Jertek imádkozzunk 209. — Izsák Domokos: Haza felé 3. Husvétii óda 66. — Kónya Sándor: Ne hagyd el ősi köpenyegedet 91. — Madács Imre: Isten dicsősége 230. — Kovács Péter: Ha volna valaki 86, Meddig vágatsz szívem 136. — Kovács Károly: Panaszra? 237. — S. Sillay Erzsébet: Jó: Szeretni 129. Eljövendő gyermekemhez 141. Drága kincs a gyermek 141. Visszhang egy zsolttára 167. Olvassátok a Bibliát 174. — Szabolcska Mihály: Karácsonyi emlék 230. — Szentábrahámi Géza: Dávid Ferenc 193. Dávid Ferenc követője 200. — Székely Gyula: Építeni szeretnék 28. Merre 44. Esti ima 127. Novemberi éjszakán 214.

A vallás és erkölcs köréből. Benczédi Pál: Boldog új esztendőt 1. Unitárius vasárnap 22. Az egyiptomi bábák 48. Unitárius lélek 81. Husvét után 87. Az édes anya 88. Az igazi pünköst 102. Árulás a lelkiismeret ellen 111. Karácsonyi himnusz 231. — Dr. Boros György: Új évi üdvözet 2. — Kovács Lajos: Az unitarizmus olyan, mint a hegyen épített vár 45. Unitárius egyház és hitvilágunk 64. — Kővári Jakab: V. György angol király és a Biblia 49. — Kiss Sándor: Karácsonyi ima 229. Kővári J.: Amire a gyermekek tanítanak 210. — Pál Ti vadarné: Ima 185. — Taar Gézáné: Megnyitó beszéd 191. — Vári Albert: Felhők 83.

Történet, életrajz és rokontárgyak. Benczédi Pál: Murányi Farkas Sándor 22. Százesztendő oszlopok 36. Lőrinczy Dénes 42. Pap Domokos a Petőfi Társaságban 44. A gályarabok szenvedései 72. Simén Domokos 128. Kozma Zoltán emléke 166. Vásárhelyi János 170. Az egyház 168. Mit tanulhatunk Dávid Ferenc életéből 208. Dr. Zsakó István 233. — I. H. S.: Abessziáról 17. — Jelenvolt: A teológusok és cserkészek Chidean 90. A braşovi unitárius templomszentelés 103. Templomszentelés Sighişoaran 194. A turdai ünnepnapok 215. — Ferencz József: Templomszentelés Pestszentlőrincen 142. — Gálffy Zsigmond: Pálffy Márton 162. — Kovács Lajos: Az első unitárius esperesi vizsgálat Bucureştiben 212. Útó Aron 232. — Nagy Dénes: A második ötven év kezdetén 61. — Péter Sándor: Kereszturi Sámuel 23. — Szentmártoni Kálmán: Kaáli Nagy Árpád 125. — pt.: Püspöklátogatás 186. — Ü.: Boros Jenő 206. — x. y.: Az unitarizmus fölvirágzása 133.

Gyakorlati kérdések. Lőfi Béla: A szülők és iskola 67. — Márkos Albert: Felhívás 85. — Szánthó Vilma: Az egyház és a nők 25. — Ürmösi Károly: Leborulás, vagy felállás 110.

Vegyes cikkek. Árkosi Tamás: Ki lesz a jövő Messiása 169. — Barabás Margit: A D. F. U. N. O. Sz. Csecsemővédő tanfolyama 108. — Barabás Béla: Bezáró beszéd 137. — B. P.: Nevezetes évfordulók december hóban 218. Zűrzavar a világon 236. — Dr. Boros György: Főpásztori üdvözet Pál Fe-

rencnek 196. Pályázathirdetés a turdai lelkészi állásra 139. Anyák napja Clujon 140. Felhívás a főtanácsí tagokhoz 6. Isten velünk van 26. Véletlen találkozás 234. — Dr. Ferenczy Sándor : Bors Mihály adománya 70. — Nagy Dénes : Szétszórt magyarok 131. — Patakfalvi Zs. : Unitárius tanítók tájékoztatója 196.

Tüzhely mellett. B. P. : A fajegészségügy kérdése 54. Hithűség példája 53. — Gárdonyi Géza : Jézus és a gyermekek 71. Karácsony a názárethi házban 238. — Gyallay Domokos : A fehér ördög 50. — Mikszáth Kálmán : A Székelykő 27. — Péterfy Tamás : Mese a kis gömbölyű kendermagról 4.

A természet világából. Dr. Ferenczy Sándor : Küzdelem a vetélkedő felek ellen 32. A veszettség, Férfjhordozó hal 55. Atöröklés, Eugenetika 97. Mindennapi táplálkozásunk 144.

Egyleti élet és munkásság. — Az unitárius egyházi főtanács gyűlése 7. — I. H. S. : A D. F. E. évi közgyűlése 8. B. P. : Titkári jelentés 10. — Kk. : Egyetemes Lelkészköri közgyűlés 12. Kulturdélutánok a püspöki házban 13. A Nők Szöv. nov. 20-iki hangverseny 13. — Jelenvolt : Akadémiai estély az Unitárius Teológián 13. Kévekötésbál 14. — Kahlfürst Tibor : A budapesti D. F. E. vándorgyűlése 14. — Nagy S. : Karácsonya Diciosánmartinban 15. — Követendő példa. Egy másik jó példa 15. Második kulturdélután 29. — Patakfalvi Zs. : Felhívás 29. — Jelenvolt : Ifjúsági napok Calnicon 30. Perczelné-Kozma Flora emlékünnepe 31. — Kahlfürst Tibor : A budapesti Brassai Sámuel Ifjúsági Egyesület 15 éves jubileuma 31. — Teaestély a püspöki lakásban 38. — A D. F. Egylet házibálja 54. — A D. F. Nőegylet jelmezestélye 54. — Kulturdélután 73. — U. N. Sz. hangversenye és kötőkéje 74. — A cristurkőri Nőkszövetsége gyűlése 74. — A iarai D. F. E. I. K. évmegnyitó előadása 74. — A D. F. E. negyedik kulturdélutánja 75. — A iarai D. F. U. Nőkszövetsége 75. — A műsoros estélyek ünye 75. U. Nőkszöv. gyermekdélutánja 94. — A falusi ifjúság Clujon 94. — Bartók Endre emléke 94. — D. F. E. köri gyűlés Adamuson 95. — Műsoros estély Uioaran 95. — Unitárius nap Aiudon 95. — Tanítói gyűlés Arcușon 95. — Cambridgei Harward egyetem 96. — Egyetemes lelkész kör pályázata 96. — A D. F. U. N. O. Sz. az évad utolsó kötőkéje 115. — Háztartási tanfolyam 115. — Külföldi unitárius nők munkája 115. — Az alba de susi egyházköri ifjúság napja 147. — A belini D. F. E. Nőkszövetsége 147. — A treiscaunei D. F. E. közgyűlése 148. — Isk. ünnepély Diciosánmartinban 148. — Dr. Kiss E. : Találkozás az unitáriusokkal 149. — Rajz- és kézimunka kiállítás 149. — Jelenvolt : Ifjúsági konferencia 171. Simén Domokos emlékünnepe 175. — F. L. : Az Egyetemes Unitárius Lelkész kör továbbképző tanfolyama 175. — B. P. : Nemzetközi vallásos értekezés 178. — Sz. G. : Câmpia-turzii Unitárius Nőszöv. táncmulatsága 219. — Jelenvolt : Egyházi élet a goagiui egyházközségben 220. — Dávid Ferenc Egylet kulturdélutánjai 235. — Közgyűlési meghívó 240. — Az

olvasók megjegyzései 240. — A naptárak szétküldése 241. — A D. F. E. felolvasó gyűlései 242.

Egyházi és iskolai hírek. A Szabadelvü Kereszténység és Vallásszabadság Nemzetközi Társulata 19. — Lelkészképzés reformja 19. — Jelenvolt: A braşovi unitárius ünnepek 34. Lelkészbeiktatás Adamuşon 37. — Iskolanap Cheian 38. — Kahlfürst Tibor: Brassai emlékünnepe 38. — Husvét előtti istentiszteletek a cluji unitárius templomban 56. — A Teol. Akad. második műsoros estélye 56. — Adakozás a braşovi unitárius templomra 56. — Az oradeai unitarizmus 57. — Fägăraşi hírek 58. Konf. Budapesten 58. — Pályüzati hirdetés a gyümölcsészet érdekében 58. — Dr. Gyulay Zoltán 63. — A harmadik kulturdélután 63. — Főt. Püspök úr Bucureştiben 63. — Uj esperesek 63. — Templomsvatás Braşovban 76. — Teol. Akad. műsoros estélye 76. — A cluji egyházközség közgyűlése 76. — D. F. E. I. K. E. Sz. utolsó táncestélye 77. — Unitárius napok Aiudon 77. — Az igazi unitáriusság 77. Adakozás a braşovi templomra 78. — Követésreméltó példák 62. — A Lelkészkör pályázati hirdetése 84. — Szülői értekezlet I. G. Ducan 88. — I. G. Ducai unitárius vasárnapi iskola és főgimn. alsóoszt. tanulóinak mesenapja 93. — Lelkészbeiktatás Pietroasan 98. — A francia protestánsok és az erdélyi unitáriusok 99. — Kórházi betegek figyelmébe 99. — Balázs Ferenc betegsége 99. — Teologus: Teologusaink missziós utja a Târnava-mentén 112. — Konfirmáció 113. — Brassai S. ünnepe 114. — A cluji unitárius kollégium tanulóifjuság zene-délutánja 120. — Tana István: Zászlófelvonási ünnepe 121. — Jelenvolt: Harangszentelés Roauan 121. — Ösztöndíjpályázat 122. — A női gazd. és házt. tanfolyam 123. — Vizsga az I. G. Ducai gazd. iskolába 123. — Árkosi Tamás esperes 124. — Vizsgálatok a Teol. Akadémián 150. — A cluji unitárius főgimn. tornavizsgálója 150. — Évzáró a Teol. Akadémián 150. — Uj doktor (Osváth Árpád) 151. — Pap Sámuel szakvizsgálója 151. — Tájékoztató 151. — Barabás Béla szórványlátogatási programja 152. — A cluji zeneakadémia növendékei 152. — Nagy József felgyógyulása 153. — Uj teol. tanár 153. — A romániai orsz. magyar dalosszövetség 153. — Adományok a braşovi unitárius templomépítésre 153. — Közös erdei ünnepe 154. — A cluji kollégium évzárója 254. — Balázs Ferenc hazaérkezett 155. — A ref. püspök 155. — Az egylet legnagyobb jóltevője 155. — Katholikus püspöki coadjutora 155. — Isk. kirándulás 156. — Cserkészeinkről 157. — Templomi hangverseny D. F. N. Sz. 158. — A Napközi Otthon bezárója 158. — Ifjusági nap 156. — Unitarizmus a világbékéért 158. — Az oxfordi Manchester Colleg 150 éves 159. — Támadások a kereszténység ellen 159. — A Sadhaven Bramo egyház 159. — Turda uj lelkése 181. — D. F. E. ünnepek Turenin 181. — Templomszentelés Merestín 182. — Amerikai látogatások 183. — Uj felügyelő gondnok (Dr. Fazakas Miklós) 183. — Évmegnyitó ünnepe 201. — Orgonaszentelés Corneştin 201. — Lelkészválasztás Cheian 202. — I. G. Ducai un. főg. cserkészcsapat 202. — Szopos—

Tóth festőművészek kurzusa 202. — Egyh. ünnepség Colteștin 202. — Medișori unitárius bucsu 203. — Orgonaszentelés Goagiuban 203. — Treiscauneköri D. F. Nöksz. calnici gyűlése 203. — Paktakfalvi Zs.; Tanítóink figyelmébe 203. — László Ferenc; Tanítóink közgyűlése 221. — Mediași egyházközség templ.-építése 221. — Evmegnyitó a Teol. Akadémián 221. — Beiratkozások tanintézeteinkbe 221. — Adományok a chenuși egyhk.-ben 222. — Lelkészbeiktatás Cheian 222. — Az I. G. Ducai gazd. iskola munkája 244. — Uj alapítók 246. — Az Atzél ösztöndíj 246. — A Teol. Akad. műsoros estéje 246. — Lelkeszi kibúcsuzó Pietroasan 247. — Értesítés a tanító egyesület ügyében 247. — Lelkészköri közgyűlési meghívó 247. — I. G. Ducai fög. tanulóinak szavalóverseny 247.

Irodalom. Könyvismertetés. P. Szentmártoni Kálmán; János Zsigmond 16. — Ferenczy Sándor; Énlaki rovásírás 16. — I. G. Ducai fögimn. értesítője 37. — Utó L.; Zenemellékletről 38. Nemzetközi vasárnap 60. — József János; Firtosi rezedák 60. — Erdélyi Fekete Lajos; Ének a viharban 80. — Szentmártoni Kálmán; Dr. Görög; A magyar nemzet tört. 91. — Kovács Lajos; Bucsú és köszöntés 97. — Dr. Kiss Elek és Gálfi L.; Unitárius Teol. Akad. értekezések 118. — Teol. akad. tanárok; Unitárius egyh. beszédek 118. — Dr. Varga Béla; A pedagógia alapkérdése 118. — S. Nagy László; Az Unitárius irod. társ. története 118. — Iván László; A protestantizmus és unitarizmus 118. — Fikker János; Az Istenről való felfogás 143. — Kk.; Simén Dániel egyh. beszédei és ágendái 243. — Cp.; E. Morse Wilbur The Grave and monument of S. F. 243. — Barabás István; Igaz keresztény hitvallás 180. — Dr. Gál Kelemen; Kilyéni Ferencz József élete és kora 197. — Dr. Fazakas János; Az ardeali magyar ifjúság önvédelme 197. — Imák, beszédek, előadások a brașovi templomszentelés alkalmával 198. — Unitárius Naptár 198. — Pálffi Márton irod. alap 198. — P. Szentmártoni Kálmán; Lélek harcok 199. S. Nagy L. Unitárius irod. társtört. 200. — Hadházy Sándor; Unitárius Naptár 216. bp.; Utó L.; A Nebó hegyén.

Házasságok. Gr. Horváth Tholdy István és Borbély Nóra 78. — Keresztesi Dénes és Ilyés Irén 78. — Szathmáry Géza és Barna Lenke 124. — Zsigmond Ferenc és Vass Sárka 124. — Rázmán Mór és Zentkó Sárka 124. — Ifj. Hintz György és Guráth Iluci 124. — Késmárky Miklós és Barabás Ibolyka 152. — Erdős Mihály és Kolozsváry Róza 204.

Gyászhirek. Vass Albert 39. — Ifj. Bedő Árpád 59. — Özv. Tana Albertné 78. — Remetei Filep Aladár 124. — S. Nagy Józsefné sz. Bodor Juliánna 124. — Firtos Lajos 184. — Dr. Hirschler József 231.

Képek. Lőrinczy Dénes 41. — A brașovi új templom 101. — A csecsemővédő tanfolyam előadói és hallgatói 109. — A clujji konfirmált növendékek 113. — A bihori templom 135. — Sighișoarai új templom 194. — Turdai lelkészbeiktató 215. — Utó Áron 232. — Dr. Zsakó István 233.